

Cynthia Enloe: "COVID-19: Kılıçları Vantilatöre Dönüştürmek mi? Yoksa Vantilatörleri mi Kılıca?"

Üzerlerinde her zamanki gibi haki yeşili bir kıyafet yoktu. Silah veya bomba atar kullanmıyorlardı. Mücadele alanları bir savaş alanı değil, sivil bir havaalanıydı. Düşmanları çıplak gözle görünmezdi.

Onlar yine de askerdiler; hacimli, beyaz ve tehlikeli maddelerden koruyan tulumlarını giymişlerdi ve uzun dezenfektan hortumları ile halkı Koronavirüs enfeksiyonundan korumak için Barselona Havaalanı'na ilaç püskürtmekte olan İspanyol askeri personeliydiler.

Bu, bir militarizm eleştirmeni için güven verici bir manzara mıdır?

Bu yeni bir ikilem değildir. Militarizasyona direnenler bu bilmeceyle daha önce de uğraştılar. Tsunami'nin ardından Japon feministler, korkunç nükleer reaktör erimesinden sonra Japon Öz Savunma Kuvveti'nin Fukuşıma bölgesini temizlemek üzere konuşlandırılmasının sonuçları üzerine kafa yordular. Şilili ve Türk feministler, yıkıcı depremlerin ardından devletlerinin ordularının ilk müdahale ekiplerinin rolünü üstlenmesinin afet sonrası sonuçlarını tartıştılar. Amerikalıların birçoğu, askerlerinin doğal afet yardım çalışmalarına yardım için Tayland'a ve Filipinler'e gönderilmesinden gurur duyarken, birçok Amerikalı feminist buna şüphe ile yaklaştı.

İşte size bir açmaz: Askerlerin sivil halk sağlığı ve afet yardım çalışmaları için görevlendirilmeleri, devletin ordusunun demilitarize edilmesine mi hizmet ediyor? YA DA askerlerin sivil sağlık ve yardım çalışmaları için gönderilmesi, devletin ordusunun meşruiyetini daha da mı sağlamlaştırıyor?

Biz bugün bu kafa karıştırıcı Koronavirüs çağında nelere tanık oluyoruz? Demilitarizasyona dair adımlara mı, yoksa militarizasyonun derinleştirilmesine mi?

Tüm devlet orduları halkın güvenine sahip değildir. Önemli oranda halkın desteğine sahip olsalar da birçok ordu, halkın bir bölümü nezdindeki itibarlarını ciddi şekilde zayıflatacak ve dolayısıyla sivil yardım çalışmalarını yürütmeye onları etkisiz kılacak şekilde hareket ettiler. Örneğin, ordu komutanları, erkek askerlerin kadın askerlere yönelik cinsel istismarını örtbas ettiler. Ordunun kıdemli subayları, rüşvetle kişisel arazi gasplarına dahil oldular. Ordunun olağan operasyonları vergi mükelleflerinin parasını boşa harcadı. Ordu, tüm toplumdan genç erkekleri – ve az sayıda kadını – askere alsa da o toplumdan sadece devlet seçkinlerince tercih edilen erkekler terfi edebildi ve üst düzey subaylık mertebesine erişebildi. Askerler halk gösterilerini düzenli olarak bastırdılar veya eşkıyalar dini veya etnik azınlıklara yönelik şiddet uygulamaları pasif bir şekilde izlediler.

Bu nedenle, Madrid'deki yetkililerin, İspanyol askeri personelini Katalonya'nın başkenti Barselona'daki havaalanını dezenfekte etmek için göndermeleri, eyaletteki tüm sivillerden alkış almadı ve birçoğu tehlikeli maddelerden koruyan tulumlar giyen bu askerleri konuşlandıran eyaletten ayrılmak istiyor.

Halkın güvenini kaybetmiş ordular için – ki bu çoğu için geçerlidir – mevcut salgın bir fırsat zamanıdır. Eğer şiddet içermeyen sivil rollerini – kurumsal suistimallerini, israflarını ve yolsuzluklarını ciddi bir şekilde ele alma zahmetine girmeksizin – ön plana çıkarabilirlerse, belki halk hatalarını görmezden gelebilecektir.

Askerler şiddet içermeyen ve daha geniş bir biçimde kamu yararına hizmet ediyor gibi görünen görevleri yerine getirdiklerinde, feminist barış aktivistleri olarak bizler ne düşünüyoruz? Bir donanma gemisini acil hastanesi olarak hizmet verecek hale dönüştüren tişörtlü ve silahsız (genellikle erkek) bir denizci ya da şehrin kongre merkezini bir yoğun bakım ünitesine dönüştürmek için meslektaşlarıyla birlikte çalışan ve kask takmayan bir asker. Tüm bu vizyonlar çekicidir. Her biri orduyu temel görevinden, şiddet kullanma görevinden koparır. Askerliği, özellikle de erkeklerin askerliğini, ulusal hizmeti somutlaştıran bir şeymiş gibi gösterir. Belki de, devletimizin ordusu kolektif çıkarlarımızı en iyi şekilde temsil etmektedir. Çoğu militaristin düşünmemizi istediği şey kesinlikle budur.

Oysaki daha etkili, militarize edilmemiş ve ataerkil olmayan bir alternatif var: ulusal ve ulus ötesi Sosyal Dayanışma Birlikleri'nin oluşturulması. Kapsayıcı bir şekilde göreve alınan bu birliğin üyeleri, afet yardımı ve sürdürülebilir halk sağlığı konusunda yoğun bir şekilde eğitilmiş olmalı, birlik tümüyle finanse edilmeli ve üyelere gerekli ekipman sağlanmalıdır. Kurumsal misyonları, siyasi hesap verebilirlik, yurttaşlık hizmeti ve feminizme duyarlı bir insan hakları ilkeleriyle çerçevelenmelidir. Erkeklik ise konu dışı olmalıdır. Savaş ile ilgili olmayan böylesi bir yurttaşlık hizmetlerini sağlayanlar, deneyim ve yetkinlik temelinde ödüllendirilmelidir.

Militarizmin tek fikir olmadığını öğrendik. Militarizm karmaşık bir fikirler paketidir. Ordu ve askerlik hakkındaki fikirler, militarizmi oluşturan yegâne fikirler değil, ancak paketin önemli bileşenleridir. Bu fikirler belirli erkeklik biçimlerine ayrıcalık tanır; bir yandan ölümcül silahlara yönelik olağanüstü kamu harcamalarını meşrulaştırırken, diğer yandan cesaret ve hizmet anlayışımızı sığlaştırırlar. Ordular ve askerlerle ilgili bu fikirler, eş zamanlı olarak, emniyet, güvenlik ve toplum anlayışımızı da çarpıtırlar.

Bu nedenle, içerisinde bulunduğumuz olağanüstü sağlık krizinin ortasında, askerlerin enfeksiyona karşı en iyi savunmamız ve koruyucumuz olduğu şeklindeki baştan çıkarıcı fikirlere direnmek özellikle şu aşamada büyük önem taşıyor.

Dünya çapında üçte ikisi kadın olan sağlık çalışanlarına şükranlarımızı sunmak için tencere ve tavalarımıza vurmak bir başlangıçtır. Uzun vadede ise, militarize edilmemiş ve eril olmayan bir Sosyal Dayanışma Birliği'nin oluşturulması için baskı yapmaya bugünden başlayabiliriz. Orduları geçmişte bırakalım.

* Makalenin "COVID-19: Turning Swords into Ventilators? Or is it Ventilators into Swords?" başlıklı orijinal haline, [suradan](#) erişebilirsiniz.